

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2021. március 25.*

„Előzetes döntéshozatal – Alkalmazandó jog – 864/2007/EK rendelet és 593/2008/EK rendelet – Időbeli hatály – A Bíróság hatáskörének hiánya – A Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikke – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 1215/2012/EU rendelet – Az 1. cikk (1) bekezdése – Tárgyi hatály – A »polgári és kereskedelmi ügyek« fogalma – A 7. cikk 1. pontja – A »szerződéses igény« és a »szolgáltatás nyújtása« fogalma – A 24. cikk 1. pontja – Az »ingatlanbérlet« fogalma – 1393/2007/EK rendelet – Bírósági vagy bíróságon kívüli iratok kézbesítése – Végrehajtási eljárások keretében eljáró közjegyzők – Közterületen található parkolóhelyen parkoló jármű napi parkolójegyének behajtására irányuló eljárás”

A C-307/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Visoki trgovački sud (kereskedelmi fellebbviteli bíróság, Horvátország) a Bírósághoz 2019. április 11-én érkezett, 2019. március 26-i határozatával terjesztett elő

az **Obala i lučice d.o.o.**

és

az **NLB Leasing d.o.o.**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, L. Bay Larsen, C. Toader (előadó), M. Safjan és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Obala i lučice d.o.o. képviseletében M. Kuzmanović odvetnik,
- a horvát kormány képviseletében G. Vidović Mesarek, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében J. Möller, R. Kanitz, M. Hellmann és E. Lankenau, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: horvát.

- a szlovén kormány képviselőjében J. Morela, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében M. Wilderspin és M. Mataija, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2020. november 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 56. cikknek, a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról (Róma II.) szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 199., 40. o.; a továbbiakban: „Róma II” rendelet) 4. cikke (1) bekezdésének, 10. cikke (1) bekezdésének, 11. cikke (1) bekezdésének és 12. cikke (1) bekezdésének, a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkezelés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i európai parlamenti és tanácsi rendeletnek (HL 2007. L 324., 79. o.), a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról („Róma I”) szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 177., 6. o.; helyesbítés: HL 2009. L 309., 87. o.; a továbbiakban: „Róma I” rendelet) 4. cikke (1) bekezdése b) és c) pontjának és (2) bekezdésének, továbbá a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 7. cikke 1. és 2. pontjának és 24. cikke 1. pontjának az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Obala i lučice d.o.o. (a továbbiakban: Obala), Horvátországban székhellyel rendelkező társaság és az NLB Leasing d.o.o., Szlovéniában székhellyel rendelkező társaság között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya közterületen található kijelölt parkolóhelyre vonatkozó parkolási díj behajtása.

Jogi háttér

Az uniós jog

A „Róma II” rendelet

- 3 A „Róma II” rendelet „Időbeni alkalmazás” című 31. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezt a rendeletet a hatálybalépését követően bekövetkező, károkozó eseményekre kell alkalmazni.”

Az 1393/2007 rendelet

- 4 Az 1393/2007 rendelet „Hatály” címet viselő 1. cikke értelmében:

„Ezt a rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amennyiben bírósági és bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba az utóbbiban történő kézbesítés céljából. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, illetve a közhatalom gyakorlásával összefüggő cselekményekért és mulasztásokért (»*acta iure imperii*«) fennálló állami felelősségre.”

5 E rendelet „Postai szolgáltatások útján történő kézbesítés” címet viselő 14. cikke értelmében:

„Bármely tagállam térítvevényes ajánlott levélben vagy ennek megfelelő módon kézbesíthet bírósági iratokat másik tagállamban lakóhellyel rendelkező személyek részére közvetlenül, postai szolgáltatások útján.”

6 Az említett rendelet „Továbbítás” címet viselő 16. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Bíróságon kívüli iratokat más tagállamban történő kézbesítés céljából e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet továbbítani.”

7 Az 1393/2007 rendeletet az alapjogvita tényállása megvalósulásának idején hatályon kívül helyezte a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2020. november 25-i (EU) 2020/1784 európai parlamenti és tanácsi rendelet (iratkezelés) (HL 2020. L 405., 40. o.).

A „Róma I” rendelet

8 A „Róma I” rendeletnek „Az alkalmazás időpontja” című 28. cikke értelmében:

„Ezt a rendeletet a 2009. december 17-ét követően kötött szerződésekre kell alkalmazni.”

Az 1215/2012 rendelet

9 Az 1215/2012 rendelet (10) és (15) preambulumbekzdése az alábbiakat mondja ki:

(10) E rendelet hatályának – egyes, pontosan meghatározott ügyektől eltekintve – ki kell terjednie valamennyi jelentős polgári és kereskedelmi ügytípusra [...]

[...]

(15) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg. A joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a jogvita tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő kapcsoló tényezőt kíván meg. A jogi személyek székhelyét a közös szabályok átláthatóságának fokozása és a joghatósági okok összeütközése elkerülése végett önállóan kell meghatározni.”

10 E rendelet 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. Ez a rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, vagy az államnak a közhatalmi jogosítványai gyakorlása (*acta iure imperii*) során végrehajtott intézkedéseire vagy mulasztásaira vonatkozó felelősségre.”

11 Az említett rendelet 4. cikkének (1) bekezdése előírja:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

12 Ugyanezen rendelet 7. cikkének 1. és 2. pontja értelmében:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban az alábbiak szerint perelhető:

- a) ha az eljárás tárgya egy szerződés, akkor a vitatott kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt;
- b) e rendelkezés értelmében, eltérő megállapodás hiányában a vitatott kötelezettség teljesítésének helye:
 - ingó dolog értékesítése esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés alapján az adott dolgot leszállították, vagy le kellett volna szállítani,
 - szolgáltatás nyújtása esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani;
- c) amennyiben a b) pont nem alkalmazható, az a) pontot kell alkalmazni;

2. jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet.”

13 Az 1215/2012 rendelet 24. cikke ekképp rendelkezik:

„A felek lakóhelyére való tekintet nélkül valamely tagállam következő bíróságai kizárólagos joghatósággal rendelkeznek:

1. az olyan eljárásokra, amelyeknek tárgya ingatlanon fennálló dologi jog vagy ingatlan bérlete, illetve haszonbérlete, annak a tagállamnak a bíróságai, ahol az ingatlan található.

[...]”

A horvát jog

A végrehajtásról szóló törvény

14 Az Ovršni zakon (a végrehajtásról szóló törvény, *Narodne novine*, 93/14., 55/16., 73/17., 55/16. és 73/17. sz.) 1. cikke hatáskört biztosít a közjegyzők részére arra, hogy „bizonyító erejű okirat” alapján a végrehajtás alá vont személy kifejezett beleegyezése nélkül végrehajtható okiratnak minősülő végrehajtási lapot bocsássonak ki.

A közlekedésbiztonságról szóló törvény

15 A Zakon o sigurnosti prometa na cestama (a közlekedésbiztonságról szóló törvény; *Narodne novine*, br. 67/08, 48/10 és 74/11) 1. cikke akként rendelkezik, hogy e törvény célja meghatározni többek között a kölcsönös kapcsolatok alapvető elveit, az úthasználók és a közúti közlekedésben részt vevő egyéb személyek magatartását, a közlekedésbiztonság területén a közutakra irányadó alapvető feltételeket, a közúti közlekedési szabályokat, a közúti jelzésrendszert, és a hatóságnak az e szabályok betartására illetékes tisztviselői által adott útmutatásokat.

16 E törvény 5. cikke értelmében:

„(1) A helyi és regionális önkormányzatok ezen törvény alapján és a belügyminisztérium előzetes jóváhagyásával szabályozzák területükön a közlekedést, különösen:

[...]

6. a parkolási területeket és annak formáit, a parkolási tilalmakat és a korlátozott parkolási övezeteket [...].”

A Zára városában történő parkolásról szóló határozat

17 Az Odluka o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru (Zára városában a parkolás megszervezéséről és fizetésének módjáról szóló határozat; a *Glasnik Grada Zadra* 4/11. száma) az alapügy tényállásának megvalósulása idején alkalmazandó változata (a továbbiakban: a Zára városában történő parkolásról szóló határozat) a parkolás megszervezését és fizetésének módját, valamint a fizető közterületi parkolóknak parkoló járművek ellenőrzését határozza meg.

18 E határozat 2. cikke akként határozza meg a közterületi parkolót, mint „a gépjárművek megállására és várakozására szolgáló közterületet”.

19 E határozat 4. cikke kimondja, hogy a közterületi parkolók ekként vannak feltüntetve, összhangban a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvénnyel.

20 Ugyanezen határozat 5. cikke értelmében a közterületi parkolókra vonatkozó jelzéseket a parkolásszervező helyezi el az önkormányzati hatóság hatáskörrel rendelkező részlegének felügyelete mellett.

21 A Zára városában történő parkolásról szóló határozat 6. cikke meghatározza, hogy mely napokon és időszakokban kell parkolási díjat fizetni.

22 E határozat 7. cikke így rendelkezik:

„A gépjármű közterületi parkolóban történő leállításával vagy leparkolásával napi parkolójegy használata révén a gépjármű vezetője vagy tulajdonosa [...] elfogadja a parkolás jelen határozatban előírt általános feltételeit, így szerződést köt a parkolásszervezővel.”

23 Az említett határozat 9. cikke értelmében a napijegy, amely kiadásától számítva 24 órán át érvényes, az egy meghatározott övezetben való parkolás óradíj és a fizető parkolás órái számának szorzatának felel meg, 24 órás parkolási díjfizetési időtartam alatt.

24 Ugyanezen határozat 10. cikke azt írja elő, hogy a napijegy megfizetése a napijegynek a parkolásszervező folyószámlájára történő fizetési megbízással vagy napijegynek a parkolásszervező pénztárában történő megfizetésével történik.

25 A Zára városában történő parkolásról szóló határozat 12. cikkének megfelelően a parkoló használója, aki számára napijegyet és e jegyre vonatkozó fizetési megbízást állítottak ki, köteles azt a kibocsátástól számított nyolcnapos határidőn belül rendezni.

26 E határozat 13. cikke akként rendelkezik, hogy amennyiben a parkoló használója az előírt határidőn belül nem fizeti meg a napijegyet, további nyolcnapos határidőn belül köteles megfizetni a napijegy összegén felül a tényleges költségeket és a törvény által előírt késedelmi kamatokat, amelyeket fel kell

tüntetni a fizetési megbízásban. Ha a parkoló használója nem fizeti meg a napijegyet, a tényleges költségeket és a törvény által előírt késedelmi kamatokat az előírt határidőn belül, a parkolásszervező saját nevében és saját javára bírósági eljárást indít e használóval szemben.

Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

- 27 2017. február 20-án az Obala, a Zára város (Horvátország) által alapított kereskedelmi társaság a gépjárművek közterületen való parkolására vonatkozó díjak behajtása céljából egy Horvátországban működő közjegyző előtt, bizonyító erejű okirat alapján végrehajtási eljárást indított az NLB Leasinggel szemben egy gépjárműnek egy zárai közterületen található kijelölt parkolóhelyen való parkolására vonatkozó napi parkolójegynek megfelelő költségek behajtása iránt. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a jármű jelenlétét 2012. június 30-án 13 óra 2 perckor észlelték egy parkolóhelyen, és az Obala a napijegy megfizetését egy teljes parkolási napra követeli.
- 28 2017. március 8-án e közjegyző végrehajtási lapot állított ki, amellyel elrendelte, hogy az NLB Leasing fizessen 84 horvát kuna (HRK) (hozzávetőleg 11 euró) összeget a parkolási napiíjnak megfelelő fő követelés, valamint 1235 HRK (hozzávetőleg 165 euró) összeget az eljárás keretében felmerült költségek és 506,25 HRK (hozzávetőleg 67 euró) összeget az eljárás előre látható költségei címén.
- 29 A végrehajtási lap NLB Leasing részére történő kézbesítése céljából a közjegyző az 1393/2007 rendelet 14. cikke alapján ajánlott, tértivevényes postai küldeményt küldött.
- 30 Az NLB Leasing megtámadta e végrehajtási lapot. A Trgovački sud u Pazinu (pazini kereskedelmi bíróság, Horvátország) az említett végrehajtási lapot megsemmisítette a végrehajtást elrendelő részében, ugyanakkor megállapította saját illetékességének hiányát, és az ügyet a Trgovački sud u Zadru (zárai kereskedelmi bíróság, Horvátország) elé utalta, amely utóbbi bíróság szintén megállapította illetékességének hiányát, és az ügyet a kérdést előterjesztő bíróság elé utalta negatív illetékességi összeütközés miatt.
- 31 A kérdést előterjesztő bíróság kérdést tesz fel az alapjogvita több aspektusa tekintetében, többek között annak tárgyában, hogy jogszerű-e egy, közjegyző előtt, bizonyító erejű okirat alapján indított végrehajtási eljárás keretében végrehajtási lapnak tértivevényes ajánlott levélben való kézbesítése az alperes számára, hogyan minősítendő jogilag az alapjogvita felei között fennálló kapcsolat az e jogvitát elbíró horvát bíróságok joghatóságának meghatározása szempontjából, valamint hogy melyik az alkalmazandó anyagi jog.
- 32 E bíróságban mindenekelőtt az merül fel, hogy a közjegyzők, akik nem „bíróságok” az 1215/2012 rendelet értelmében, az 1393/2007 rendelet rendelkezései alapján kézbesíthetnek-e végrehajtási lapot bizonyító erejű okirat alapján indított végrehajtási eljárás keretében, és hogy az alapjogvitához hasonló jogvita keretében a bíróságok a végrehajtás alá vont személyek számára kézbesíthetnek-e végrehajtási okiratot az 1393/2007 rendelet alapján.
- 33 A kérdést előterjesztő bíróság ezt követően a „polgári és kereskedelmi ügyek” 1215/2012 rendelet 1. cikke értelmében vett fogalmával kapcsolatban tesz fel kérdést annak meghatározása céljából, hogy illetékessége alá tartozik-e egy olyan jogvita, amelynek tárgya közterületen található kijelölt parkolóhelyen való parkolásra vonatkozó napi parkolójegy behajtása.
- 34 E bíróság e tekintetben előadja, hogy a közlekedésbiztonságról szóló törvény 5. cikke (1) bekezdésének 6. pontja és az önkormányzati tevékenységek ellátására vonatkozó szabályok értelmében a helyi és regionális önkormányzatok határozatokat fogadnak el a parkolási területekkel kapcsolatban, és közhatalmi jogosítványaikat átruházzák a parkolási díjak behajtása céljából létrehozott kereskedelmi vállalkozásokra.

- 35 A jelen ügyben a Zára városában történő parkolásról szóló határozat kijelöli többek között a parkolási övezeteket, azt az időszakot, amelynek folyamán a közterületen való parkolás után díj fizetendő, a jegy óránkénti díját, valamint a napi parkolójegyet, ha olyan jármű jelenlétét észlelik közterületi parkolóban, amely tekintetében nem fizették meg az órára szóló parkolójegyet, vagy az lejárt.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a napi parkolójegy megfizetésére vonatkozó kötelezettség egyoldalúan meghatározott, és szankcionáló jelleget mutat, amely minősíthető büntetésnek, amennyiben a parkolási díjat szándékosan nem fizették meg előre óradíj alapján, vagy ha letelt az az időszak, amelyre megfizették.
- 37 E bíróság álláspontja szerint különbség van egyrészt a zárt parkolási területeken való parkolás, amelyekben a használók belépéskor az e területekre való belépés időpontját igazoló jegyet kapnak, és a parkolási díjat az említett területek elhagyásakor fizetik meg, ami a klasszikus polgári jogi szerződés körébe tartozik, másrészt az alapügy tárgyát képező parkolás között, amely tekintetében a díjat előzetesen megfizették egy meghatározott időszakra, amelynek lejártá szankcionáló jelleget mutató napijegy megfizetéséhez vezet.
- 38 Ezenfelül, amennyiben az alapjogvita az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartozik, a kérdést előterjesztő bíróság tudni szeretné, hogy e rendelet rendelkezéseinek megfelelően milyen joghatósági szabályok alkalmazandók.
- 39 E tekintetben e bíróság arra hivatkozik, hogy a horvát bíróságok ítélkezési gyakorlata szerint általában úgy tekintik, hogy parkolási szerződés jött létre, amennyiben egy jármű közterületen található kijelölt parkolóhelyen parkol. Mindazonáltal felmerül az a kérdés, hogy e szerződést szolgáltatásnyújtási vagy ingatlanbérleti szerződésnek kell-e minősíteni.
- 40 E bíróság véleménye szerint, amennyiben az ilyen szerződés szolgáltatásnyújtási szerződésnek minősül, megvalósulhat az EUMSZ 56. cikkben előírt szolgáltatásnyújtás szabadságának a sérelme. Egyébiránt a horvát bíróságok az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontjára alapíthatják joghatóságukat. Mindazonáltal, különösen a Bíróság 2009. április 23-i Falco Privatstiftung és Rabitsch ítéletére (C-533/07, EU:C:2009:257) tekintettel, a kérdést előterjesztő bíróságban felmerül, hogy az Obala tevékenysége, amely a jelen esetben kizárólag a parkolóhely megjelöléséből és a parkolási díjak behajtásából áll, elegendő-e ahhoz, hogy „szolgáltatásnak” minősüljön ezen ítélkezési gyakorlat értelmében.
- 41 Amennyiben a parkolási szerződést esetlegesen ingatlanbérleti szerződésnek kellene tekinteni az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontja értelmében, a kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy ellentétben az általános szabályok szerinti ingatlanbérleti szerződéssel, amely tekintetében az írásos forma követelmény semmisség terhe mellett, a parkolási szerződés nem írásban jön létre. Ráadásul a törvény szerint a parkoló járművek tekintetében nem áll fenn zálogjog. Ugyanakkor megállapítható, hogy egy ingatlan meghatározott területét olyan módon foglalják el, hogy fennáll bizonyos hasonlóság a parkolási szerződés és az ingatlanbérleti szerződés között.
- 42 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság felveti annak lehetőségét, hogy a közterületen való parkolás nem szerződéses jellegű-e, és felteszi azt a kérdést, hogy tekinthető-e úgy, hogy azon tény folytán, hogy a parkolóhely használója nem vett órajegyet, felelőssége az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontja értelmében vett jogellenes károkozásból, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményből vagy ilyen cselekményből fakadó igényből ered.
- 43 E bíróság végül az alkalmazandó joggal kapcsolatban keres választ. Arra hivatkozik ugyanis, hogy a jelen ügyben a parkolásra 2012. június 30-án, azaz a Horvát Köztársaságnak az Európai Unióhoz való csatlakozását megelőzően került sor, ekként felmerül az a kérdés, hogy tekintettel a Bíróságnak az e csatlakozást megelőzően létrejött szerződésekre vonatkozó ítélkezési gyakorlatára, különös tekintettel a

2014. november 5-i VG Vodoopskrba végzésre (C-254/14, nem tették közzé, EU:C:2014:2354), valamint a 2019. február 14-i Milivojević ítéletre (C-630/17, EU:C:2019:123), a „Róma I” és a „Róma II” rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell-e az alapjogvitára.

44 E körülmények között a Visoki trgovački sud (kereskedelmi fellebbviteli bíróság, Horvátország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Jogosultak-e a közjegyzők valamely iratnak az [1393/2007] rendelet szerinti kézbesítésére vagy közlésére, ha olyan ügyekben kézbesítik határozataikat, amelyekben nem az 1215/2012 rendelet alkalmazandó, figyelembe véve, hogy Horvátországban a közjegyzők, ha a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely »bizonyító erejű okirat« alapján végrehajtási eljárásban járnak el, nem tartoznak az [1215/2012] rendelet értelmében vett »bíróság« fogalmába? Másképp fogalmazva, mivel a közjegyzők nem tartoznak az [1215/2012] rendelet értelmében vett »bíróság« fogalmába, a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely »bizonyító erejű okirat« alapján történő végrehajtási eljárásban eljárva alkalmazhatják-e az [1393/2007] rendeletben az iratkézbesítésre vagy iratközlésre vonatkozóan meghatározott szabályokat?
- 2) Ha a díjbeszedési jogot a Zakon o sigurnosti prometa na cestama (a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény) és az önkormányzati tevékenységeknek mint a közhatalmi szervek saját tevékenységeinek a végrehajtására vonatkozó szabályok határozzák meg, az utcán vagy a közúton történő parkolás a polgári ügyek körébe tartozónak tekinthető-e az [1215/2012 rendelet] értelmében, amely a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságot, valamint a határozatok elismerését és végrehajtását szabályozza, tekintettel arra, hogy ha bizonyítást nyer, hogy a gépjármű parkolójegy nélkül vagy érvénytelen parkolójeggyel tartózkodott a parkolóban, e gépjármű vonatkozásában azonnal napijegyet kell fizetni, mintha egész nap ott parkolt volna, a parkolóhely igénybevételének pontos időtartamától függetlenül, és így a napijegy beszedésének szankcionáló jellege van, pontosítva azzal, hogy néhány tagállamban a szóban forgó parkolást közlekedési jogsértésnek tekintik?
- 3) Az utcán vagy a közúton történő parkolásra vonatkozó, korábban hivatkozott bírósági jogviták esetén, ha a díjbeszedési jogot a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény és az önkormányzati tevékenységeknek mint a közhatalmi szervek saját tevékenységeinek a végrehajtására vonatkozó szabályok írják elő, a bíróságok elvégezhetik-e valamely irat más tagállambeli alperes részére történő kézbesítését vagy közlését az [1393/2007] rendelet alapján?

Abban az esetben, ha a fent említett kérdések alapján megállapítják, hogy az ilyen jellegű parkolás a polgári ügyek körébe tartozik, a következő további kérdések merülnek fel:

- 4) A jelen ügyben vélelmezik, hogy szerződés jön létre a szóban forgó, vízszintes és/vagy függőleges jelzésekkel megjelölt helyen történő utcai parkolással, azaz úgy tekintik, hogy a parkolással szerződés jön létre, és ha nem egyenlítik ki az óradíj alapján számított parkolási díjat, a napijegy díját kell megfizetni. Következésképpen felmerül a kérdés, hogy az a vélelem, amelynek értelmében az ilyen parkolás szerződéskötést eredményez, és az óradíjon alapuló elszámolást biztosító parkolójegy megvásárlásának elmaradása, illetve a megvásárolt jegy időtartamának lejártja esetén a napijegy díjának megfizetésébe beleegyeznek, ellentétes-e az EUMSZ 56. cikkben a szolgáltatásnyújtás területén megállapított alapvető rendelkezésekkel és az uniós vívmányok rendelkezéseivel [...]?
- 5) A jelen ügyben a parkolásra Zára városában került sor, ezért az említett szerződés és a horvát bíróságok között kapcsolat áll fenn, de a parkolás az [1215/2012] rendelet 7. cikkének 1. [pontja] értelmében vett »szolgáltatásnak« minősül-e, tekintettel arra, hogy a szolgáltatás fogalma magában foglalja azt, hogy a szolgáltatást nyújtó fél meghatározott tevékenységet végez, vagyis azt, hogy e

tevékenységet díjazás ellenében végzi[?] Következésképpen felmerül a kérdés, hogy felperes tevékenysége elegendő-e ahhoz, hogy az szolgáltatásnak minősüljön[.] Ha a horvát bíróságok nem rendelkeznek különös joghatósággal az [1215/2012] rendelet 7. cikkének 1. [pontja] értelmében, az alperes lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik joghatósággal az eljárás elbírálására?

- 6) Ha a díjbeszedési jogot a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény és az önkormányzati tevékenységeknek mint a közhatalmi szervek saját tevékenységeinek a végrehajtására vonatkozó szabályok írják elő, és a díjbeszedést kizárólag az adott nap meghatározott időszakában végzik, az utcán vagy a közterületen történő parkolás ingatlanbérleti szerződésnek tekinthető-e az 1215/2012 [...] rendelet 24. cikkének 1. [pontja] alapján?
- 7) Ha a jelen ügyben nem lehet alkalmazni a fent hivatkozott azon vélelmet, amely szerint az említett parkolás szerződéskötést eredményezett (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdés), az ilyen jellegű parkolás – amely tekintetében a parkolási díj beszedésére vonatkozó hatáskör a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvényből származik, és amelynek vonatkozásában elő van írva a napijegy díjának a megfizetése, ha a parkolóhely használati ideje szerint nem fizetik meg előre az óradíj alapján számított parkolási díjat, vagy a megvásárolt jegy időtartama lejárt – a jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igényvel kapcsolatos ügynek minősülhet-e az [1215/2012] rendelet 7. cikkének 2. [pontja] értelmében?
- 8) A jelen ügyben Horvátországnak az Unióhoz való csatlakozása előtt [...], konkrétan, 2012. június 30-án 13 óra 2 perckor történt a parkolás. Ezért felmerül a kérdés, hogy időbeli hatályukra tekintettel alkalmazandók-e a jelen ügyben az alkalmazandó jogra vonatkozó rendeletek, nevezetesen, a [»Róma I«] rendelet vagy a [»Róma II«] rendelet?

Amennyiben a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az anyagi jog alkalmazása kapcsán választ adjon, a következő kérdés merül fel:

- 9) Ellentétes-e az EUMSZ 56. cikkben a szolgáltatásnyújtás területén megállapított alapvető rendelkezésekkel és az uniós vívmányok rendelkezéseivel, függetlenül attól, hogy a gépjármű tulajdonosa természetes vagy jogi személy-e, azon vélelem, amely szerint az említett parkolással szerződéskötés valósul meg, és – a nem a parkolási óradíj szerint történt jegyvásárlás vagy a megvásárolt jegy időtartamának lejártja esetén – fennáll a napijegy díjának megfizetésébe való beleegyezés? Másképpen szólva, az anyagi jog meghatározását illetően a [»Róma I«] rendelet 4. cikkében foglalt rendelkezések alkalmazhatók-e a jelen ügyben (tudva, hogy az iratokban nem szerepel semmilyen bizonyíték, amely igazolná, hogy a felek megállapodtak volna az alkalmazandó jogról)?
 - Ha szerződés áll fenn, a jelen ügyben szolgáltatási szerződésről van-e szó, azaz az említett parkolási szerződés a [»Róma I«] rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett szolgáltatásnak minősülhet-e?
 - Másodlagosan, a szóban forgó parkolás a [»Róma I«] rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett bérleti szerződésnek tekinthető-e?
 - Másodlagosan, ha a szóban forgó parkolás tekintetében a [»Róma I«] rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni, felmerül a kérdés, hogy mi a jellegzetes szolgáltatás, tekintettel arra, hogy a felperes lényegében véve kizárólag jelzéssel látja el a parkolási útfelületet és a parkolási díj beszedése iránt intézkedik, míg az alperes parkol és fizeti a parkolást. Annak feltételezése esetén ugyanis, hogy a jellegzetes szolgáltatás a felperes által nyújtott szolgáltatás, a horvát jogot kellene alkalmazni, de ha az alperes szolgáltatása lenne a jellegzetes, a szlovén jogot kellene alkalmazni. Mivel azonban a parkolási díj beszedéséhez való

jogot a jelen ügyben a horvát jog szabályozza, amellyel ennél fogva a szerződés szorosabb kapcsolatban áll, a jelen ügyben kiegészítésként alkalmazhatók-e mégis a [»Róma I«] rendelet 4. cikkének [(3)] bekezdésében foglalt rendelkezések?

- Ha megállapítható, hogy szerződésen kívüli kötelmi viszonyról van szó, amelyre a [»Róma II«] rendelet hivatkozik, e szerződésen kívüli kötelmi viszony tekinthető-e jogellenes károkozásnak, azzal a következménnyel, hogy az alkalmazandó jogot az [e] rendelet 4. cikkének (1) bekezdése alapján kell meghatározni?
- Másodlagosan, az ilyen jellegű parkolás tekinthető-e jogalap nélküli gazdagodásnak, azzal a következménnyel, hogy az alkalmazandó jogot a [»Róma II«] rendelet 10. cikkének (1) bekezdése alapján kell meghatározni?
- Másodlagosan, az ilyen jellegű parkolás tekinthető-e megbízás nélküli ügyvitelnek, azzal a következménnyel, hogy az alkalmazandó jogot a [»Róma II«] rendelet 11. cikkének (1) bekezdése alapján kell meghatározni?
- Másodlagosan, az ilyen jellegű parkolás tekinthető-e az alperes *culpa in contrahendo* felelősségének, azzal a következménnyel, hogy az alkalmazandó jogot a [»Róma II«] rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kell meghatározni?”

45 A koronavírus-járványhoz kapcsolódó egészségügyi kockázatok miatt a Bíróság 2020. április 22-i határozatával úgy döntött, hogy a jelen ügyet az eredetileg kitűzött tárgyalás megtartása nélkül bírálja el, és az Európai Unió Alapmányának 23. cikkében említett felekhez és érdekelttekhez írásbeli megválaszolás céljából több kérdést intézett, amelyekre választ nyújtott be az Obala, a horvát és a szlovén kormány, valamint a Bizottság.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első, a harmadik és a negyedik kérdés, valamint a kilencedik kérdés első részének elfogadhatóságáról

- 46 Az Obala és a horvát kormány az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságára vonatkozó kifogással él lényegében azzal az indokkal, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem mutatta be megfelelően azokat a tényezőket, amelyek kérdéseinek előzetes döntéshozatalra történő utalására indították, vagy pedig azt, hogy az alapjogvita tekintetében milyen relevanciája lehet a Bíróság által olyan kérdésekre esetlegesen adott válasznak, amelyek a kifogást előterjesztő szerint tényszerűek. Ezenfelül az Obala szerint megállapítható, hogy a jelen ügyben nem áll fenn jogvita, mivel a nemzeti eljárásjogi szabályok szerint az első bíróságnak, amelyikhez az alapügyben fordultak, el kellett volna utasítania a bizonyító erejű okirat alapján kiállított végrehajtási lappal szemben emelt kifogást, mivel e kifogást nem csak hogy olyan személy szerkesztette, aki nem volt jogosult annak a személynek a képviselőjére, akivel szemben a végrehajtást foganatosították, de ráadásul egy, a horvát nyelvtől eltérő nyelven tette azt.
- 47 A Bizottság szerint a kérdést előterjesztő bíróságnak olyan eljárásban kell döntenie, amelynek tárgyát csak két bíróság közötti joghatósági összeütközés képezi. Tehát e bíróságnak kizárólag abban a kérdésben kell döntenie, hogy a két érintett bíróság közül melyik rendelkezik joghatósággal. Következésképpen, ezen intézmény álláspontja szerint, kizárólag az 1215/2012 rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozó kérdések relevánsak e joghatósági összeütközés feloldásához. A többi, az iratok kézbesítésére és az alkalmazandó jog meghatározására vonatkozó kérdés nincs kapcsolatban az alapjogvita tárgyával, ekként azok elfogadhatatlanok.

- 48 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor tagadhatja meg a nemzeti bíróság által az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elbírálását, ha különösen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmát illetően a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikkében meghatározott követelményeket nem tartják tiszteletben, vagy ha nyilvánvalóan kitűnik, hogy az uniós szabálynak a nemzeti bíróság által kért értelmezése vagy érvényességének vizsgálata semmilyen módon nem függ össze az alapeljárás tárgyával, vagy ha a probléma elméleti jellegű (lásd ebben az értelemben: 2020. július 9-i Verein für Konsumenteninformation ítélet, C-343/19, EU:C:2020:534, 19. pont; 2020. szeptember 3-i Supreme Site Services és társai ítélet, C-186/19, EU:C:2020:638, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Ugyancsak az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az uniós jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és jogszabályi háttérét, vagy legalábbis kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyekben e kérdések alapulnak. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak ezenkívül pontosan meg kell jelölnie azon okokat, amelyek arra indították a nemzeti bíróságot, hogy felvesse az uniós jog értelmezésének kérdését, és amelyek alapján szükségesnek tartotta előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjeszteni a kérdését (2020. október 1-jei Elme Messer Metalurgs ítélet, C-743/18, EU:C:2020:767, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Ezen, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmára vonatkozó követelményeket kifejezetten meghatározza az eljárási szabályzat 94. cikke, amelyet a kérdést előterjesztő bíróságnak tiszteletben kell tartania az EUMSZ 267. cikk által bevezetett együttműködés keretében. Az említett követelmények szintén tükröződnek az Európai Unió Bíróságának a nemzeti bíróságok figyelmébe ajánlott, az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozó ajánlásaiban (HL 2018. C 257., 1. o) (lásd ebben az értelemben: 2018. december 13-i Rittinger és társai ítélet, C-492/17, EU:C:2018:1019, 38. és 39. pont).
- 51 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy ami az 1393/2007 rendelet értelmezését illeti, amelyre az első és a harmadik kérdés vonatkozik, a kérdést előterjesztő bíróság, amelyhez negatív illetékességi összeütközés tárgyában fordultak, nem mutatta be a Bíróságnak az eljárási szabályzat 94. cikkében foglalt követelménynek megfelelően azt, hogy az alapjogvita megoldása mennyiben függ e rendelet értelmezésétől. Közelebbről, amint az kitűnik az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, az alapeljárás alperese a horvát bíróságokhoz fordult a neki kézbesített végrehajtási lap vitatása céljából.
- 52 Ami a negyedik kérdést és a kilencedik kérdés első részét illeti, a kérdést előterjesztő bíróság ugyancsak nem nyújt magyarázatot arra vonatkozólag, hogy mi vezette kérdés előterjesztésére azon vélelem EUMSZ 56. cikk szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezésével való összeegyeztethetőségének tárgyában, amely szerint a szerződés létrejön közterületen található kijelölt parkolóhelyen történő parkolás ténye folytán, vagy annak tárgyában, hogy milyen hatással lehet ebben az összefüggésben az a körülmény, hogy a jármű tulajdonosa természetes vagy jogi személy.
- 53 Következésképpen az első, a harmadik és a negyedik kérdés, valamint a kilencedik kérdés első része elfogadhatatlan.

A Bíróságnak a nyolcadik kérdés és a kilencedik kérdés második része megválaszolására vonatkozó hatásköréről

- 54 A kérdést előterjesztő bíróság nyolcadik kérdésével és kilencedik kérdésének második részével, amelyeket elsőként célszerű vizsgálni, a „Róma I” vagy „Róma II” rendelet rendelkezéseire tekintettel egy olyan jogviszony tekintetében alkalmazandó törvény meghatározásával kapcsolatban tesz fel

kérdést, amely azzal jött létre, hogy egy jármű közterületen található kijelölt parkolóhelyen parkolt, olyan helyzetben, amikor az említett parkolásra az érintett tagállamnak az Unióhoz való csatlakozását megelőzően került sor.

- 55 Márpedig e tekintetben a Horvát Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió működéséről szóló szerződés és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés kiigazításáról szóló okmány (HL 2012. L 112., 21. o., a továbbiakban: csatlakozási okmány) 2. cikke azt írja elő, hogy az eredeti szerződések rendelkezései csatlakozásától kezdve kötik a Horvát Köztársaságot, azokat az említett tagállamban tehát csak 2013. július 1-jétől kezdve kell alkalmazni.
- 56 Ami a „Róma I” rendeletet illeti, a Bíróság ítélezési gyakorlatából kitűnik, hogy e rendelet 28. cikkével összhangban annak alkalmazása az érintett szerződés létrejöttének időpontjától függ (lásd ebben az értelemben: 2016. január 13-i Raiffeisen Privatbank Liechtenstein ítélet, C-397/15, nem tették közzé, EU:C:2016:16, 16. pont).
- 57 Ami a „Róma II” rendeletet illeti, a Bíróság kimondta, a rendelet időbeli alkalmazásához az egyetlen figyelembe veendő időpont a károkozó esemény bekövetkezésének időpontja (lásd ebben az értelemben: 2011. november 17-i Homawoo ítélet, C-412/10, EU:C:2011:747, 36. pont).
- 58 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a járműnek az alapügy tárgyát képező parkolására 2012. június 30-án, azaz a Horvát Köztársaságnak az Unióhoz való csatlakozását megelőzően került sor. Következésképpen, időbeli hatályukra tekintettel, a „Róma I” és „Róma II” rendelet nem alkalmazható, és a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a nyolcadik kérdésnek és a kilencedik kérdés második részének a megválaszolására.

A második kérdéstről

- 59 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alá tartozik egy olyan társaság által üzemeltetett, közterületen található és kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy díjának behajtására irányuló kereset, amelynek a területi önkormányzat adott megbízást e parkolóhelyek kezelésére.
- 60 Ami a „polgári és kereskedelmi ügyek” 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalmát illeti, a Bíróság több alkalommal kimondta, hogy az e rendeletből a tagállamokra és az érdekelt személyekre nézve eredő jogok és kötelezettségek egyenlőségének és egységességének lehető legteljesebb biztosítása céljából nem egyszerűen valamely tagállam belső jogára való utalásként kell értelmezni. E fogalmat önálló fogalomként, egyrészt az említett rendelet céljára és felépítésére, másrészt pedig a nemzeti jogrendszerek összességéből következő általános elvekre hivatkozással kell értelmezni (2019. február 28-i Gradbenišтво Korana ítélet, C-579/17, EU:C:2019:162, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 61 Továbbá a belső piac megfelelő működése biztosításának szükségessége, valamint annak fontossága, hogy a harmonikus jogalkalmazás érdekében ne hozzanak egymással összeegyeztethetetlen határozatokat a tagállamokban, az említett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmának tág értelmezését igényli (lásd ebben az értelemben: 2009. szeptember 10-i German Graphics Graphische Maschinen ítélet, C-292/08, EU:C:2009:544, 22. és 23. pont).

- 62 Annak eldöntése érdekében, hogy valamely bírósági kereset az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába, és ezáltal e rendelet hatálya alá tartozik-e, meg kell határozni a peres felek között fennálló jogviszonyt és annak tárgyát, vagy meg kell vizsgálni az előterjesztett kereset alapját és megindításának szabályait (2020. július 16-i Movic és társai ítélet, C-73/19, EU:C:2020:568, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 63 Így, bár egyes olyan jogviták, amelyekben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, tartozhatnak az 1215/2012 rendelet hatálya alá, ha a bírósági jogorvoslati kérelem *iure gestionis* aktusokra vonatkozik, más a helyzet akkor, amikor a hatóság közhatalom gyakorlása keretében jár el (lásd ebben az értelemben: 2020. május 7-i Rina ítélet, C-641/18, EU:C:2020:349, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 64 A peres felek valamelyike közhatalmi jogosítványainak megnyilvánulása a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó szabályokhoz viszonyított többletjogosítványok folytán ugyanis kizárja azt, hogy az ilyen jogvita az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett polgári és kereskedelmi ügyek területére tartozzon (2020. szeptember 3-i Supreme Site Services és társai ítélet, C-186/19, EU:C:2020:638, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 65 Egyébiránt az a tény, hogy bizonyos tevékenységek közcélokra irányulnak, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy e tevékenységeket *iure imperii* végrehajtott tevékenységeknek lehessen minősíteni, mivel azok nem felelnek meg a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó szabályokhoz képest többletjogkörök gyakorlásának (lásd ebben az értelemben: (2020. szeptember 3-i Supreme Site Services és társai ítélet, C-186/19, EU:C:2020:638, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 66 Ami a jelen alapügyben szereplő keresetet illeti, annak tárgyát közterületen található kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy eljárási költségekkel növelt összegének megfelelő követelés behajtása képezi.
- 67 Amint az a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból kitűnik, e kereset, noha azt az Obala egy közhatalmi jogi aktus által nyújtott megbízásnak megfelelően indította, magánjogi jogviszonyon alapul, amelynek keretében a felek a parkolási szerződésnek a Zára városában történő parkolásról szóló határozatban megállapított általános feltételeinek megfelelően vállalnak jogokat és kötelezettségeket, ideértve akár órára szóló jegy, akár napijegy megfizetését és e jegyek árát. A napijegyre vonatkozó szerződést úgy kell tekinteni, mint amely órára szóló jegy megfizetésének hiányában jött létre.
- 68 Egyébiránt, amint az kitűnik a horvát kormány által a Bíróság által feltett kérdésekre adott válaszból, napi parkolójegy megfizetése hiányában a tényleges költségek, valamint a törvény által előírt késedelmi kamatok megfizetésének kötelezettsége azon, kötelmekre vonatkozó horvát törvényen alapul, amely a hitelező teljes körű kártérítését írja elő.
- 69 Az is kitűnik továbbá a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokban foglalt információkból, hogy a napi parkolójegy nem tekinthető közúti szabálysértési bírságnak.
- 70 Ami az alapeljárás indításának alapját és módját képezi, meg kell jegyezni továbbá, hogy a parkolási díj behajtását az Obala az általános szabályok szerint végzi, és ez, a végrehajtásról szóló törvénynek megfelelően, közjegyző előtti eljárással indul, amelyet bíróság előtti eljárás követ, miután az a személy, akivel szemben végrehajtást foganatosítottak, kifogást nyújtott be az említett közjegyző által kiállított végrehajtási lappal szemben.
- 71 Ezenkívül, hasonlóan a 2017. március 9-i Pula Parking ítélethez (C-551/15, EU:C:2017:193) vezető ügy tárgyát képező helyzethez, az Obala azzal, hogy napi parkolójegyet állít ki az érintettek számára, maga nem rendelkezik végrehajtható okirattal, az általános szabályoktól eltérve, mivel ennek kiadását

követően e társaságnak egyszerűen csak az áll módjában, hogy olyan bizonyító erejű okiratra hivatkozzon, amely lehetővé teszi a számára a végrehajtásról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően eljárás indítását, vagy, ennek vitatása esetén, bírósági eljárás indítását.

- 72 A fentiekből következik, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében – sem az alapügyben szereplőhöz hasonló kereset alapján indult eljárás felei között fennálló jogviszony, sem az ilyen kereset alapja és megindításának módja nem utal az uniós jog értelmében vett közhatalmi jogosítványok gyakorlására, így az ilyen típusú kereset az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alá, és e rendelet hatálya alá tartozik.
- 73 E megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alá tartozik egy olyan társaság által üzemeltetett, közterületen található és kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy díjának behajtására irányuló kereset, amelynek a területi önkormányzat adott megbízást e parkolóhelyek kezelésére.

A hatodik kérdésről

- 74 Hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontját akként kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „ingatlanbérlet” fogalma alá tartozik az egy közterületen található kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy díjának behajtására irányuló kereset.
- 75 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően az 1215/2012 rendelet II. fejezetében előírt közös joghatóságok biztosításának rendje a rendelet 4. cikke (1) bekezdésében megfogalmazott azon általános szabályon alapul, amelynek értelmében a valamely tagállam területén lakóhellyel rendelkező személyek – a felek állampolgárságára való tekintet nélkül – ezen állam bíróságai előtt perelhetők (2018. október 4-i Feniks ítélet, C-337/17, EU:C:2018:805, 35. pont).
- 76 Az 1215/2012 rendelet II. fejezetének 6. szakasza az alperes lakóhelye szerinti bíróságok joghatóságának általános szabályától eltérve rendelkezik néhány különös joghatósági szabályról, amelyek között szerepel az e rendelet 24. cikke 1. pontjának a) alpontjában előírt szabály (lásd ebben az értelemben: 2019. július 10-i Reitbauer és társai ítélet, C-722/17, EU:C:2019:577, 38. pont). Az említett rendelet 24. cikke 1. pontjának rendelkezései, tekintettel azok eltérést engedő jellegére, nem értelmezhetők a céljukhoz képest kiterjesztő módon (lásd ebben az értelemben: 2016. november 16-i Schmidt ítélet, C-417/15, EU:C:2016:881, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 77 E rendelkezések célját illetően emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik – azon szerződő állam bíróságainak kizárólagos joghatóságát, amelynek területén az ingatlan található, alapvetően az a körülmény indokolja, hogy közelsége folytán az ingatlan fekvése szerinti bíróság a legalkalmasabb arra, hogy megfelelő ismeretekkel rendelkezzen a ténybeli helyzetekről, és alkalmazza azokat a szabályokat és szokásokat (lásd ebben az értelemben: 2016. november 16-i Schmidt ítélet, C-417/15, EU:C:2016:881, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 78 Ami közelebbről az ingatlanbérletet illeti, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy e kizárólagos joghatóságot a tulajdonos és a bérlő közötti jogviszony összetettsége igazolja, amely számos jogot és kötelezettséget magában foglal a bérleti díjhoz kapcsolódó kötelezettségen túlmenően. E jogviszonyt a bérlet tárgyát képező ingatlan elhelyezkedése szerinti állam különös, számos esetben kötelezően alkalmazandó, jogszabályai szabályozzák, ilyen például az ingatlan karbantartásáért vagy az ingatlanadó megfizetéséért felelős személy meghatározásáról vagy az ingatlan lakója szomszédok felé fennálló kötelezettségeinek meghatározásáról szóló, illetve a tulajdonosnak az ingatlanbérlet lejártát

megelőzően történő újbóli birtokba lépését ellenőrző vagy korlátozó jogszabályok (2019. május 15-i MC-ítélet, C-827/18, nem tették közzé, EU:C:2019:416, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 79 Márpedig a jelen ügyben, amint az kitűnik az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, az alapkereset nem egy ingatlan hasznélvezetének a feltételeire, hanem egy közterületen található, kijelölt parkolóhelyen történő parkolás díjának behajtására irányul. Függetlenül az ekként létrejött jogviszonynak a nemzeti jogi minősítésétől, az ilyen kereset, tekintettel annak tárgyára és a nemzeti bíróság által elvégzendő vizsgálatok terjedelmére, nem tarthat az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontjában előírt kizárólagos joghatósági szabály hatálya alá.
- 80 A fenti megfontolások fényében a hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni, hogy nem tartozik az e rendelkezés értelmében vett „ingatlanbérlet” fogalma alá az egy közterületen található kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy díjának behajtására irányuló kereset.

Az ötödik és a hetedik kérdésről

- 81 Ötödik és hatodik kérdésével, amelyeket együttesen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontját akként kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezés szerinti „szerződéses igény” fogalma alá tartozik az egy közterületen található kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy díjának behajtására irányuló kereset, továbbá, igenlő válasz esetén, hogy az ilyen körülmények között létrejött parkolási szerződés az e rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése szerinti szolgáltatásnyújtásnak minősül-e, végül, nemleges válasz esetén, hogy egy ilyen kereset az említett rendelet 7. cikkének 2. pontja szerinti jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyre vonatkozó különös joghatósági szabálya alá tartozik-e.
- 82 Először is, ami azt illeti, hogy az alapkereset jellegét tekintve szerződéses igénnyel vagy jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügy-e, emlékeztetni kell arra, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontjának a) alpontja szerinti, illetve 2. pontja szerinti „szerződéses igény” és „jogellenes károkozás, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekmény vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” fogalmakat – a rendelet valamennyi tagállamban való egységes alkalmazásának biztosítása céljából – önálló módon, elsősorban e rendelet rendszerére és célkitűzéseire figyelemmel kell értelmezni. Ennélfogva e fogalmak nem értelmezhetők úgy, mintha arra a minősítésre utalnának, amelyet az alkalmazandó nemzeti jog a nemzeti bíróság előtti ügy tárgyát képező jogviszonynak tulajdonít (lásd ebben az értelemben: 2016. július 14-i Granarolo ítélet, C-196/15, EU:C:2016:559, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 83 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontja szerinti, „a jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” fogalma magában foglalja az összes olyan kérelmet, amely az alperes felelősségének megállapítására irányul, amennyiben nem az egyik fél által a másik felé szabadon vállalt jogi kötelezettségen alapul (2020. november 24-i Wikingerhof ítélet, C-59/19, EU:C:2020:950, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 84 A Bíróság kifejtette, hogy akár az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontjának, akár 7. cikke 2. pontjának alkalmazhatósága egyrészt a felperes azon választásától függ, hogy hivatkozik-e valamelyik különös joghatósági szabályra, másrészt pedig az e rendelkezések által előírt különös feltételek eljáró bíróság által történő vizsgálatától (2020. november 24-i Wikingerhof ítélet, C-59/19, EU:C:2020:950, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 85 Amennyiben a felperes valamelyik említett szabályra hivatkozik, az eljáró bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a felperes követelése, a nemzeti jogi minősítésüktől függetlenül szerződéses jellegűek, vagy éppen jogellenes károkozásra vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményre vonatkoznak az említett rendelet értelmében (2020. november 24-i Wikingerhof ítélet, C-59/19, EU:C:2020:950, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 86 Következésképpen azt kell előjáróban megvizsgálni, hogy egy közterületen található kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy díjának behajtására irányuló kereset a nemzeti jogi minősítésétől függetlenül szerződéses jelleget mutat-e.
- 87 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontja nem követeli meg szerződés írásban való megkötését, ugyanakkor valamely szerződéses kötelezettség megjelölése elengedhetetlen e rendelkezés alkalmazásához. Pontosítani kell, hogy ilyen kötelezettség többek között akkor tekinthető hallgatólagosan létrejöttnek, amikor az a felek szándékát kinyilvánító, egyértelmű aktusokból ered (lásd ebben az értelemben: 2016. július 14-i Granarolo ítélet, C-196/15, EU:C:2016:559, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 88 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból kitűnik, hogy a köztéri parkolók használatának általános feltételeit, mint amilyen a parkolóhelyek kijelölése, a parkolási időszavok és díjak, ideértve a napi parkolójegy megfizetésére vonatkozó kötelezettséget, a Zára városában történő parkolásról szóló határozatban tették közzé. Egy közterületen található kijelölt parkolóhelyen történő parkolás jogviszonyt keletkeztet e parkolóhely kezelője és azon személy között, aki e parkolóhelyet óras vagy napi parkolójegy megfizetésével használta, ami minősíthető szerződéses jellegűnek.
- 89 Következésképpen egy napi parkolójegyre vonatkozó díj behajtása iránti kereset a szerződéses kötelezettségek állítólagos nemteljesítésén alapul, és az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében vett „szerződéses igény” körébe tartozik, miáltal a horvát bíróságok e rendelkezésre alapíthatják joghatóságukat, függetlenül az alapügy tárgyát képező parkolási szerződés jellegétől.
- 90 Az alapkereset szerződéses jellegét nem kérdőjelezheti meg a szlovén kormány által a Bíróság írásbeli kérdéseire adott válaszban hivatkozott azon érv, amely szerint az a személy, akivel szemben eljárást foganatosítottak, nem önként vállalt kötelezettséget, amennyiben a jelen ügyben az alapügy tárgyát képező járművet az érintett parkolóhelyre nem e fél parkolta le, hanem a lízingbe vevő. Ez az érv ugyanis azon érdemi vizsgálatra vonatkozik, amelyet a bíróságoknak azt követően kell elvégezniük, hogy megállapították saját illetékességüket.
- 91 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy a valamely szerződés végrehajtása iránti kereset ügyében eljáró bíróság akkor is joghatósággal rendelkezik az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontja alapján, ha az alperes védekezésésként e szerződés nemlétezésére hivatkozik (1982. március 4-i Effer ítélet, 38/81, EU:C:1982:79, 8. pont).
- 92 Másodszor, azzal kapcsolatban, hogy az alapügy tárgyát képező parkolási szerződés minősülhet-e szolgáltatási szerződésnek az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának alkalmazása szempontjából, pontosítani szükséges az említett rendelet 7. cikke 1. pontjának a) alpontjában foglalt joghatósági szabály alkalmazását. Ugyanis tekintettel az e rendelkezés a) alpontja és b) alpontja között a c) alpontban meghatározott hierarchiára, az ezen a) alpontban előírt joghatósági szabály célja, hogy csak másodlagosan és az említett b) alpontban szereplő joghatósági szabályok alkalmazása hiányában legyen alkalmazandó (2018. március 8-i Saey Home & Garden ítélet, C-64/17, EU:C:2018:173, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 93 Az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontjának b) alpontja szerinti „szolgáltatás” fogalma magában foglalja legalábbis azt, hogy a szolgáltatásnyújtó fél meghatározott tevékenységet végezzen díjazás ellenében (lásd ebben az értelemben: 2018. március 8-i Saey Home & Garden ítélet, C-64/17, EU:C:2018:173, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 94 Ami a tevékenység végzésével kapcsolatos kritériumot illeti, az tevőleges magatartásokat foglal magában, nem csupán tartózkodást (2018. március 8-i Saey Home & Garden ítélet, C-64/17, EU:C:2018:173, 39. pont). Ekként a Bíróság kimondta, hogy az olyan szerződés, amelynek értelmében valamely szellemi tulajdonjog jogosultja díjazás ellenében a vele szerződő félnek átengedi az e joghoz kapcsolódó felhasználási jogokat, nem foglal magában ilyen tevékenységet, mivel a szellemi tulajdonjog jogosultja az e joghoz kapcsolódó felhasználási jogok átengedésével nem teljesít semmilyen szolgáltatást, és csak azt a kötelezettséget vállalja, hogy a vele szerződő félnek megengedi e felhasználási jogok szabad gyakorlását (lásd ebben az értelemben: 2009. április 23-i Falco Privatstiftung és Rabitsch ítélet, C-533/07, EU:C:2009:257, 30. és 31. pont).
- 95 Márpedig a jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló információkból kitűnik, hogy az Obala köztéri parkolók kezelését végzi, ami legalábbis a parkolóhelyek meghatározásából, kijelöléséből, a közterület megjelöléséből, valamint a parkolási díjak beszedési módjainak kezeléséből áll.
- 96 Ami a valamely tevékenység ellenében fizetett díjazásra vonatkozó kritériumot illeti, a jelen ügyben nem vitatott, hogy a napi parkolójegy megfizetése minősíthető díjazásnak.
- 97 Ennélfogva, és amint azt lényegében a főtanácsnok kiemelte indítványának 119. és 120. pontjában, az alapügy tárgyát képező parkolási szerződés minősülhet az 1215/2012 rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése értelmében vett „szolgáltatási szerződésnek”.
- 98 Az ötödik és a hetedik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni egyrészt, hogy az e rendelkezés szerinti „szerződéses igény” fogalma alá tartozik egy olyan, közterületen található kijelölt parkolóhelyek egyikén való parkolásra vonatkozó szerződés alapján fizetendő díj behajtására irányuló kereset, amely parkolóhelyek szervezését és kezelését egy e célból megbízott társaság végzi, másrészt hogy e szerződés az e rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése szerinti szolgáltatási szerződésnek minősül.

A költségekről

- 99 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alá tartozik egy olyan társaság által üzemeltetett, közterületen található és kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy díjának behajtására irányuló kereset, amelynek a területi önkormányzat adott megbízást e parkolóhelyek kezelésére.**
- 2) Az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni, hogy nem tartozik az e rendelkezés értelmében vett „ingatlanbérlet” fogalma alá egy közterületen található kijelölt parkolóhelyre vonatkozó napi parkolójegy díjának behajtására irányuló kereset.**

- 3) Az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni egyrészt, hogy az e rendelkezés szerinti „szerződéses igény” fogalma alá tartozik egy olyan, közterületen található kijelölt parkolóhelyek egyikén való parkolásra vonatkozó szerződés alapján fizetendő díj behajtására irányuló kereset, amely parkolóhelyek szervezését és kezelését egy e célból megbízott társaság végzi, másrészt hogy e szerződés az e rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése szerinti szolgáltatási szerződésnek minősül.

Aláírások